

Segelhandbok

Albatross Segelhandbok

Albatross Segelhandbok är framtagen för att berika och förenkla din segling. Segelhandboken är utvecklad utifrån de vanligaste frågorna vi får till loftet.

Skötselråd:

Rätt segel för rätt vindstyrka. Använd aldrig segel i högre vindstyrka än seglet är konstruerat till. Saknas information kontakta Albatross Segel.

Översträck inte seglen. Det är enkelt att se på segelformen att någon trimfunktion är för hårt ansatt. Var observant på detta.

Det som skadar segel absolut mest är fladder. I timme fladder motsvarar ca 5 års segling. Därför skall fladdrande segel undvikas så mycket som möjligt. När storseglet hissas eller tas ner så rekommenderas lovning upp till vindögat. Sedan backas båten med motor i ca 1,5 knop under tiden storseglet hissas eller tas ner. Fladdret i storseglet minskar ordentligt. Det är viktigt att hålla i rorkulten eller ratten ordentligt när båten backar. Hissas eller rullas försegel ut så undvik att ligga i vindögat. Styr ca 30 grader från vindögat. Förseglet slår inte i riggen och seglen sparas.

Snörplinan i fällan efter liken skall justeras så att fladdret som kan uppstå efter liket slutar. Detta är viktigt för lång livslängd på dina segel.

Spridarskydd som levereras med seglet skall monteras så fort området där spridarnocken ligger mot seglet har identifierats. Gäller laminatsegel.

När seglen inte används skall de vikas. Notera hur vi vikt det nya seglet på loftet. Seglen viks alltid optimalt vid leverans. Undvik att vika i exakt samma veck om möjligt.

Vanligaste sättet segel viks är veck parallella med underliket, 50-80 cm breda. Rulla det vikta seglet från förliket och akter ut. Vi viker även spinnakers och gennakers på samma sätt. För racing seglare blir det stor skillnad i fart när en vikt spinnaker hissas i lättare vindar.

Segel i rullsäckar, vik aldrig det rullade seglet!! Om seglet vid transport är för långt, gör ett vertikalt veck ca 1 m meter in från halsen och rulla seglet. Eller vik seglet på vanligtvis men löst och i stora veck.

Storsegel med travare riggat på båten, viks när seglet tas ner. Duken mellan travarna viks åt vart annat håll. Sedan viks akterliket efter vikningen av mastliket. När seglet förvaras på storbommen skall det alltid skyddas av kapell.

När seglet förvaras på rullsystem skall seglet skyddas av UV-skydd. Vi rekommenderar även rullflockskapell som skyddar mot luftföroreningar vilka idag har en betydande inverkan på seglens livslängd.

Rengöring av segel:

Segel är svåra att rengöra men här är några tips.

Tvätt av segel görs med vanligt tvättmedel. Effekten blir oftast att seglet inte blir mycket renare men salter som luktar illa försvinner.

Vid jordslag / mögel rekommenderar vi "Ship Shape" som säljs i båttillbehörsbutiker, läs instruktionen noga.

Olja tas bäst bort med vit krita. Gnugga kritan på fläcken och låt vara. När kritan sugit upp oljan torka av seglet.

Rost försvinner i möjligaste mån med oxalsyra. Lös oxalsyran i vatten, dränk en trasa med lösningen och lägg på rostfläcken i ca 30 min. Skölj av seglet.

Segel tål de flesta typer av lösningsmedel men aldrig aceton. Citrusbaserade lösningsmedel är bäst och tar bort limrester m.m. Problemet med lösningsmedel på vävda dukar är att smutsen sugas iväg i fibrerna. Fläcken blir oftast blekare men större.

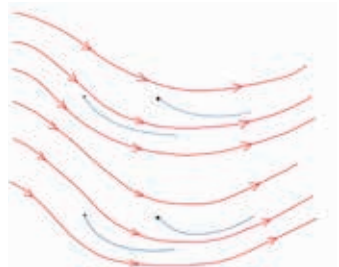
Segeltrim:

Att skota och trimma seglen rätt ger bekvämare, enklare, säkrare och snabbare segling. En dåligt seglad båt kränger ofta alldeles för mycket. Krängningen ger en lovgirig båt som är jobbig och tung att segla. Målsättningen med segeltrim är att balansera mellan fart framåt utan att krängningen blir för stor. De flesta moderna båtar skall aldrig luta över 15-17°. Mer traditionella skrovformer aldrig över 20-22°. En väl trimmad båt på bidevind har roderutslag på ca 4-6°.

Absolut bästa sättet att segla bra är att hela tiden markera lyckade trim på båtens trimfunktioner. Framgångsrika kappseglares båtar har markeringar på alla trimfunktioner för att det skall vara enkelt att repetera ett lyckat trim. Vi rekommenderar att arbeta med olika färger hellre än sifferskalor då det är enkelt att komma ihåg. T.ex. blått-lättvind, grönt-mellanvind och röd-hårdvind. Börja med att markera trim direkt och flytta markeringarna när du hittar ett bättre trim.

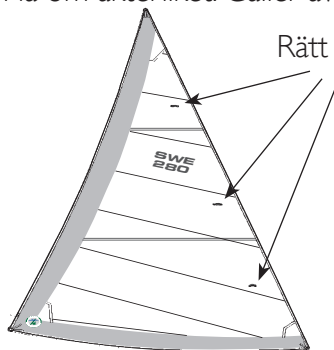
Seglen driver båten framåt genom tryckskillnaden mellan lovart och läsidan om segelplanet.

Vindströmmen går en längre sträcka runt segelplanet i lä och skapar undertryck på läsidan som suger båten framåt. Ju större tryckskillnad (djupa segel) ju mer kraft framåt men även krängande.

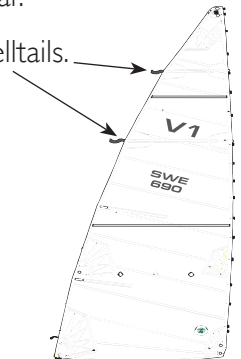

Höjdtagningsförmågan sitter i storseglet:

För bästa höjdtagningsförmåga så är det storseglet som skall trimmas. Akterliket är den del av segelplanet som påverkar höjdtagningsförmågan mest. Akterliket fungerar som en trimklaff som påverkar infallsvinkeln på vinden för om båten. Ju mer du stänger storseglet genom att t.ex. skota hårdare, ju högre mot vinden kan du segla. På storseglets topplatta sitter det en telltails. Denna tråd visar om vindströmmen orkar runt hela segelplanet. Om den viker in i lä om akterliket har du skotat för hårt. Grundregeln är (så länge krängningen inte blir för stor) att storseglet skall vara skotat så hårt som möjligt utan att telltailen viker in i lä om akterliket. Gäller även öppna bogar.

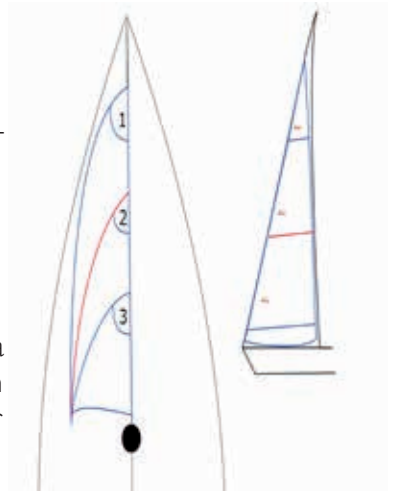

Rätt placering av telltails.

Farten sitter i förseglet:

När storseglet trimmas för bästa höjdtagning så går det åt energi från framåtdrivande kraften. Förseglet trimmas för maximalt driv framåt. Skotpunktens placering är viktig för att få ut framåtdrivande kraften. Rätt position är då vinkeln på förliket matchar vindens infallsvinkel vid förstaget. För att hjälpa, sitter det telltails i 3 nivåer på förliket. Justera skotpunkten så att vid lovning skall alla 3 telltails i lovart bli oroliga och cirkulera förut samtidigt. Det indikerar rätt infallsvinkel och skotning på ditt försegel. Om övre telltailen lyfter för tidigt justera skotpunkten för ut. Om nedersta telltailen lyfter för tidigt justera skotpunkten akter ut.

Storsegel och försegels samverkan:

För bästa fart och höjdtagningsförmåga är samspelet i segelplanet avgörande. Samspelet skapas till stor del när seglen designas. Det optimala är att akter delen av segelprofilen på storsegel och försegel är parallella. I kombination med att telltailen i storseglets akterlik inte viker in på läsidan. Och att alla nivåerna på telltailsen i förliket på förseglet lyfter samtidigt. Då har båten ett bra grundtrim.

När ett bra grundtrim har hittats används nedre telltailen i förseglet att styra efter. Om lovarts telltailen blir orolig seglas båten för högt mot vinden. Om lä telltailen är orolig seglas båten för lågt. På öppna bogar skotas förseglet och skotpunkten justeras för ut så alla telltails om möjligt står parallellt akter ut.

Viktig regel när vinden ökar är att aldrig skota förseglet mer än att det precis blir inslag i förliket på storseglet. Det är mycket bättre att ha lösare försegel-skot och att telltailen i toppen på förseglet är orolig än att storseglet har inslag. Om förseglet är så hårt skotat att storseglet fladdrar tappar du hela trimklaff-effekten från storseglet. Höjdtagningsförmågan blir då nersatt.

Vid öppna bogar är det extra viktigt att inte skota förseglet så hårt att det blir inslag i storseglet. Storseglet är en viktig del av båtfarten på öppna bogar. I hårdvind kan resultatet av bra segeltrim vara att segla med inslag i toppen på försegel och storsegel samtidigt. Det viktigaste är att båten inte kränger för mycket och att inget segel fladdrar.

Några av de viktiga trimfunktionerna:

Cunningham

Kick

Focksugga

Uthal

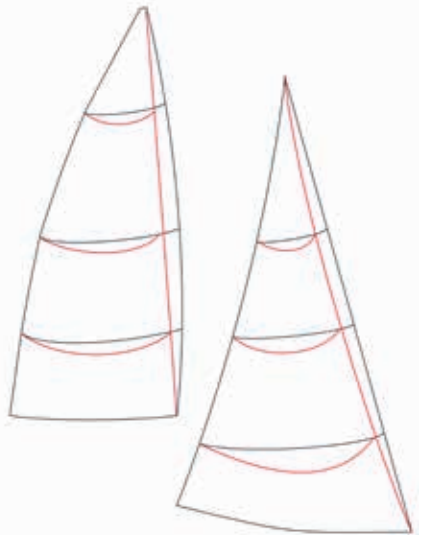
Spinn/Gennakersugga

Storsegeltravare

Akterstag

Akterstaget:

Viktigaste trimfunktionen efter skoten är akterstaget. Med akterstaget planas seglen ut eller djupas till i hela segelplanet. Ingen annan trimfunktion är lika effektiv. Målsättningen är att segla med så djupa segel som möjligt utan att krängningen blir för stor. När akterstaget är löst blir masten rakare och förstaget saggar, du får djupare segel som ger bättre fart i lätt vind. När vinden ökar och båten börjar kränga minskar krängningen genom att spänna akterstaget. Masten böjer sig och förstags sagget minskar vilket ger mindre krängning. Notera att vissa riggtypen kontrolleras förstaget med backstag.

Överkrumma aldrig masten. När masten är

överkrummad syns det tydligt på diagonala rynkor från storseglets skothorn till masten. När dessa rynkor inte kan trimmas bort med fallspänning eller cunningham är masten överkrummad. Släpp i akterstaget tills rynkorna försvinner.

Fallspänning:

Seglen skall hissas så förliket blir slät. Storsegel skall aldrig hissas över underkant på svarta bandet i mast toppen. I hårdvind kan försegel med fördel hissas något hårdare för bästa form. Det segel som är viktigast att trimma med fallspänning är rullstorsegel. Fallspänningen påverkar hur rullprofilen inne i masten saggar.

Storsegeltravaren:

Med storsegeltravaren kontrolleras att bommen alltid är midskepps vid bidevind. I lätt vind skall travaren vara väl i lovart så att bommens vikt inte stänger storseglets akterlik. I mellanvind skall travaren vara strax i lovart om midskepps linjen och storseglet skotas hårdast. I hårdvind när akterstaget och övriga trimfunktioner är max hemtagna minskar du krängningen genom att trimma storsegeltravaren mot lovart och släpper på storskotet. Med storsegeltravaren och skotet kontrolleras telltailen vid topplattan.

Uthal:

Skall i de flesta vindar vara väl ansatt. Släpp ca 4 cm i lätt vind och undanvind. Så fort du börjar ta hem i akterstaget tar du hem uthalet. Rullstorsegel trimmar vi lösare i uthalet än traditionella storsegel.

Cunningham:

Extra viktig trimfunktion för dig med masthead eller 9/10 dels rigg. När vindstyrkan ökar ju hårdare skall du sätta an. Förliket som ofta blir ojämnt när masten böjs slätas ut. Buken flyttar sig för ut och akterliket öppnar.

Kicktaljan:

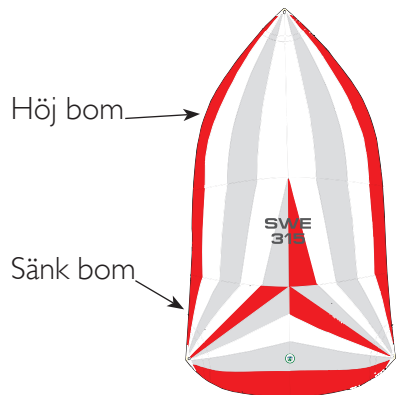
Vid bidevind segling skall alltid kicken vara lös för att inte hindra trimningen med storsegeltravaren. När trimmet är bra på bidevind sätter du an kicken innan du faller av. Resultatet blir ett bra kick trim på öppna bogar.

Focksugga:

Viktig funktion för fock båtar. I lätta vindar trimmas skothornet mot midskepps och skotet släpps lite. Akterliket rundas till och focken anpassas till den gemensamma vindprofilen segelplanet ska skapa. När vinden ökar så ska focksuggan släppas så inslag i storseglet undviks.

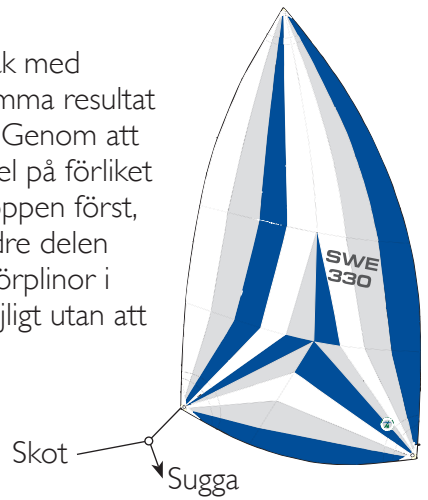
Spinnakertrim:

Spinnakern trimmas dels med skoten men framför allt med spinnakerbomshöjden. Skoten justeras så spinnakern alltid är så långt mot lovart som möjligt på den önskade bogen. Spinnakerbomshöjden trimmas genom att lova lite och se var lovartslaget viker in först. Om laget viker in i övre delen höjs bommen. Viker laget in i nedre delen sänks spinnakerbommen.

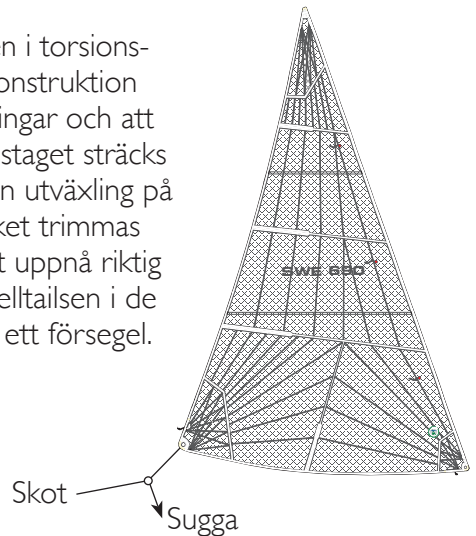
Gennakertrim:

Förutom skoten trimmas gennakern i huvudsak med suggan på skotet. Justeringen av suggan ger samma resultat som justering av skotpunkten ger ett försegel. Genom att justera suggan upp eller ner så får du rätt vinkel på förliket i de olika nivåerna. Om gennakern viker in i toppen först, tag hem i suggan. Om gennakern viker in i nedre delen först, släpp suggan. Gennaker utrustas med snörplinor i alla liken. Justera snörplinorna så hårt som möjligt utan att formen påverkas. Det ger styrka åt seglet.

Code:

För bästa effekt av code seglet är spänningen i torsionsstaget avgörande. Det är viktigt att fallnets konstruktion överensstämmer med riggtillverkans anvisningar och att akterstaget är satt ordentligt innan torsionsstaget sträcks upp. Vi arbetar oftast med ett 1:2 fall plus en utväxling på 1:2 eller 1:4 i halsen. Infallsvinkeln efter förliket trimmas med en sugga så som med gennaker för att uppnå riktig infallsvinkel på förliket. Vi ser resultatet på telltailsen i de olika nivåerna i förliket på samma sätt som ett försegel.

Obs! Storseglets skotning och trim påverkar höjdtagningsförmågan även vid segling med gennaker, spinnaker eller code. Är det svårt att nå önskad höjd så skota storseglet. Det fungerar bra när det inte blåser mer än att båten klarar av att bära seglen. Om det blåser för mycket och det är problem med att hålla båten på kurs så gäller det att släppa storsegelskot och kick innan båten broachar.

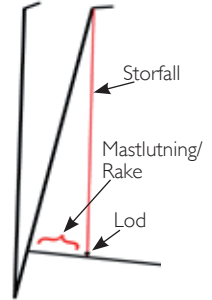
Riggtrim:

Hur väl masten är riggad på båten är av yttersta vikt för båtens egenskaper. Att trimma in masten noggrant ger dig en lättseglad båt. Alla Albatross segel designas efter Seldén Mast riggnings anvisningar i boken "Råd & Tips". "Råd & Tips" hittar du enklast under Teknisk Info på www.albatrosssegel.se eller kontakta Albatross Segel så skickar vi ett ex.

För att underlätta din riggning så skall förkrummet (prebend) på din färdigriggade mast alltid vara ca 3cm (med löst akterstag) till ett nytt Albatross storesegel.

Mastlutning (rake) är unikt för varje båttyp och önskade egenskaper. Konsultera Albatross Segel för rätt mastlut.

OBS! Mät och markera noggrant riggtrimmet innan avmastning. Sparar tid och energi nästa säsong.

Lattspänning och lattlås:

Lattorna skall spännas så duken vid lattfickan precis blir slät. Undvik att överspänna lattorna. Vi använder oss av 2 olika lattlås.

Lattbox förekommer vid storeseglets fullattor. Boxen är utrustad med en skruv som reglerar lattspänningen. Justera så duken mellan lattfickan och boxen är sträckt vid segling.

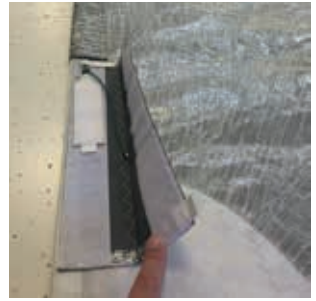

Albatross Lock är ett kardborre lås som spänns med en kort instickslatta. När lattan monteras är det viktigt att kardborren på låset hamnar mot kardborren i lattfickan. Pressa in lattan hårt, tryck med handen över låset när instickslattan dras ur. Vid urmontering av lattan börja med att öppna kardborren genom att föra in instickslattan. Nya lattor, akta dig för stickor.

Snörplina:

Efter liken sys det in snörplinor. Justera spänningen så eventuella vibrationer efter liken precis slutar.

Tips för rullsegel:

För att skydda eloxeringen på rullprofilen är det webbing band i fall och hals horn på rullsegel. De flesta system har inte en svirvlande schackel utan webbingen måste vridas ett kvarts varv åt rätt håll för bästa resultat. Om inrullningen är motsols så skall webbingen vridas ett kvarts varv medsols. Om inrullningen är medsols vrids webbingen ett kvarts varv motsols.

Seldén rullmast med krok som halshorns infästning, ska kroken komma akter ifrån genom webbingbandet.

Furlex rullfocks system har ett frivarv i halsinfästningen. Kontrollera att halsen rullas in först när profilen redan roterat ett varv.

Vid inrullning av rullsegel undvik att bromsa med skot eller uthal. Då blir det mycket enklare och seglen rullas in bättre.

Rullstorsegel rullas enklast in om bomhöjden är riktigt justerad. Akterlik och underlik skall med rätt bomhöjd vara lika spända. Markera på kicken så det är enkelt att justera rätt bomhöjd innan in eller utrullning av rullstorseglet påbörjas.

Vi hjälper dig med:

Familjesegel

Långfärdssegel

Racingsegel

Segelservice

Alla typer av segelkapell

Rullsegelsystem

Spinn-/Gennakerstrumpa

Mast, bom, rigg m.m.

Seldéns alla tillbehör

Race-/Långfärdsoptimering

Kontakta oss för mer information och service:

Västkusten:

Albatross Segel AB

Backa Bergög. 2],

422 46 Hisings Backa

Tel: 031-45 55 56

E-mail: segel@albatrosssegel.se

www.albatrosssegel.se

Ostkusten:

Västerås Segelservice AB

Verksgatan 3

721 30 Västerås

Tel: 021-18 40 20

E-mail: rigg.segel@telia.com

www.vasterassegelservice.se